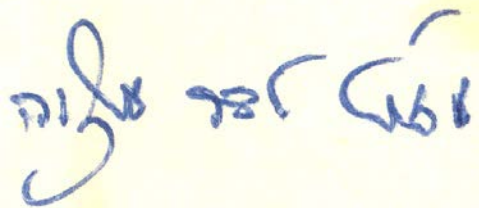

מזכרת

מחגיגת הבר-מצוה

של

מרדכי הכהן שיחי'
כ"ץ

אמנואל אלון

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה
ברוקלין, ניו-יארק

ב"ה.

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו ובחסדו הגדול זיכנו בחגיגת הבר מצוה של בנינו, בן הזקונים, התמים **מרדכי הכהן שיחי**.

התודה והברכה לכל קרובי המשפחה, ידידים ומכירים, שהואילו לבוא לשמוח אתנו ביום שמחת לבבנו, ולברך את חתן הבר מצוה שיחי, ואותנו כולנו, בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את המשתתפים בשמחתנו בתשורה מיוחדת, הכוללת:
(א) רשימה מ"יחידות" של א"ז של חתן הבר-מצוה, הרה"ח הרה"ת ר' זאב יחזקאל הכהן שי' כ"ץ ישלח לו השי"ת רפוש"ק. הרשימה נרשמה בשעתה ע"י אביו הרה"ח הרה"ת ר' משה פינחס הכהן ע"ה כ"ץ.
(ב) מענה מכ"ק אדמו"ר זי"ע להנ"ל בענין מבצע תפילין. ג) מכתב הרה"ח ר' יחזקאל פייגין הי"ד מזכיר כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ להנ"ל ולדודו-זקנו של חתן הבר-מצוה שנקרא על שמו, הרה"ח הרה"ג ר' מרדכי ע"ה מענטליק.

הא-ל הטוב, הוא יתברך, יברך אתכם ואותנו, בתוך כלל אחינו בני יחי, בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בקרוב ממש.

מוקיריהם ומכבדיהם

יוסף יצחק הכהן ונחמה דינה כ"ץ

אור לכ"א סיון, ה'תשפ"ד
ברוקלין, נ.י.

ב"ה. יום א' – ליל ב' – ט"ו אדר ראשון, תשי"ט.

בלתי מוגה*

נכנסו: חותני רד"ש¹, רמ"פ², זוגתו³ ובנם הבר מצוה זאב יחזקאל שי'.
כ"ק אד"ש עמד על רגליו הקי וכשבאנו קרוב לשולחנו אמר: ר' דוד – זעצט זיך. וענה
[ר' דוד]: אָה דאָס ניט, וכ"ק אד"ש ישב על כסאו.
לאחר שקרא כ"ק אד"ש הפ"נ אמר: ר' דוד – וואָס מאַכט איר?
והשיב [חותני]: ב"ה.
ושאל [כ"ק אד"ש]: פּאָלגט איר וואָס די דאָקטוירים זאָגן?
והשיב [חותני]¹: הלא אמרינן מקצת היום ככולו⁴, ורובו ככולו⁵.
ואמר כ"ק אד"ש: ע"פ נגלה זאָגט מען נאָר דאָס אויב מען וויל אַז עס זאָל בטל ווערן.
אמרתי: כי המעדיסיניס⁶ הוא לוקח, ולביהכניס הולך כמעט בכל יום ויום, רק
כשמתרומם שלג, קור והדומה, אין מניחים אותו לצאת החוצה.
שוב אמר חותני: ע"ד המענה שאיני יכול לילך כמקדם.
אמר כ"ק אד"ש: שכבר כתבתי לחתנכם מהגמרא סוכה⁷ אַז רב אחא ברי' דרבא
פלעגט מהדר זיין נעמען צובראָכענע שטעקליך להדס הואיל ונפיק מפומי' דרב כהנא. זעט
מען דאָך אפילו לקולא.
נו עס איז דאָ אַ בריף פון דעם רביין דער שווער⁸ אַז למקוה טהרה (לא כשצריכים
טבילה) קען מען יוצא זיין מיט לערנען משניות טהרות.
ואמר: איך געדענק ניט אויפן אָרט וויפיל פרקים, דאָס דאָרף מען זען אין בריף. אָבער
הואיל ונפיק מפומי'.
חותני¹ שי' אמר: איך לערן איצטער אַ שווערע גמרא יבמות – בפ"ק – סוגיא דצרת
הבת.
אמר כ"ק אד"ש: עס איז אַ פלא, דער רבי דער צמח צדק אין זיינע חידושים אויף
נגלה איז דאָס [אַ] איינציגע מאָל בתחלת מס' יבמות זאָגט ער ע"פ חסידות אַז חמש עשרה
איז כנגד שם י"ה.

(* נרשם מיד לאחר היחידות על ידי הרה"ת ר' משה פינחס הכהן כ"ץ. כמה מהמ"מ דלקמן נרשמו בשעתו על ידו, והשאר ע"י המו"ל.

¹ הרה"ח ר' דוד הלוי שטאָקאָמער.

² הרה"ת ר' משה פינחס הכהן כ"ץ.

³ מרת מינדל כ"ץ.

⁴ פסחים ד, א. וש"נ.

⁵ נזיר מב, א. וש"נ.

⁶ = התרופות.

⁷ לב, סע"ב.

⁸ אגרות-קודש שלו ח"ב ס"ע קמב ואילך. וראה גם אג"ק כ"ק אדמו"ר ח"ט ע' רנג.

(אמרת²: הלא נוסח זה שם גם על יציאות השבת.

אמר כ"ק אד"ש: זהו רק בר"ת).

חזר עוד חותנ¹: עס איז אַ שווערע גמרא.

אמר כ"ק אד"ש: גם בסוף המסכת, דף קכ"ב, תלתא ריגלי, פרש"י יום שמת בו אדם גדול קובעים אותו לכבודו, ומדי שנה בשנה כשמגיע אותו יום מתקבצים תלמידי חכמים מכל סביביו וכו'. איז די התחלת המס' ע"פ חסידות, וסוף המס' ע"פ חסידות, און איר זאָגט אַלץ אַז עס איז שווער.

כ"ק אד"ש אמר להבר מצוה: נו, היינט ליום הבר מצוה שלך, די ערשטע מצוה דייע מה"ת איז קריאת שמע.

ומהר"י טראני שרייבט⁹ אַז דאָס איז דער טעם וואָס רבי פיינגט אָן די ערשטע משנה בש"ס בברכות מאימתי קורין את שמע, ווייל דאָס איז די ערשטע מצוה וואָס אַ בן י"ג שנה ויום אחד איז מחוייב.

*

כ"ק אד"ש: עס איז דאָ אין די ראשונים¹⁰, און מ'האָט אויך דאָס דערמאָנט שבת מברכין¹¹ אַז דער ברוך שפטרני דאָרף גאָר זאָגען דער בן, וסיים: נו זאָל דאָס אַלעס זיין זכיות.

חותנ¹: שבזהר מגדל קדושת התפילין.

ואמר כ"ק אד"ש: ריכטיג, ואמר שמצינו¹² ש"שבע ביום הללתיך"¹³ קאי על השי"ן שבש"ר מצד אחד ד' ראשין ומצד השני ג' ראשין.

כ"ק אד"ש: שבזהר¹⁴ איתא שכשנעשה בן בר מצוה הוא כמו בחתונה. ואמר, שמסופר בזהר¹⁴ שראו את רשב"י חדי מאוד כשנעשה בנו ר' אלעזר בר מצוה, ושאלו מה זה, והשיב שזהו כמו חתונה.

(אמרת²: שמובא זה במג"א או"ח רכ"ה ס"ק ד',

ואמר כ"ק אד"ש: שמביא זה בשם הזהר, כי במג"א כתב: כתב ב"יח בליקוטים סי' כט שמצוה על האדם לעשות סעודה ביום שנעשה בנו בר מצוה כיום שנכנס לחופה).

*

חותנ¹ נתן חבילה לכ"ק אד"ש ואמר אחרי שאיתא במדרש¹⁵ ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק¹⁶ שזה קאי על בר מצוה, ע"כ נותן זה.

⁹ נסמן בלקו"ש חכ"א ע' 23 הערה 20.

¹⁰ ראה גם ש"ך עה"ת ר"פ לך לך.

¹¹ פ' משפטים, כ"ט שבט, מברכים החודש וערב ראש חודש אדר-ראשון.

¹² ראה גם ש"ך עה"ת תבוא כח, ט.

¹³ תהלים קיט,

¹⁴ זו"ח בראשית יו"ד, ג. טו, ד.

ושאל כ"ק אד"ש: וואָס איז דאָ אין דעם?

והשיב¹: משקה ומזונות.

ואמר כ"ק אד"ש גוט. איך וועל מאַכן די התחלה, און איהר וועט דאָס גומר זיין, ביי אייך איז דאָך די סעודה מאַרגן ביינאַכט.

כ"ק אד"ש נתן ברכתו הק'. איהר זאָלט אים מגדל זיין לתורה לחופה ולמעשים טובים, ער זאָל מקבל זיין אויף זיך עול תורה ועול מצוות.

זוגתי תחי³: מיר בעטן דער רבי שליט"א זאָל איהם בענטשן צו די חתונה מיט אונז אַלע צוזאַמען.

ואמר כ"ק אד"ש: יע. מען האָט דאָ גערעדט אַז אַ בר מצוה איז ווי אַ חתונה, מילא איז שוין די התחלה.

חותנ¹: באַ זיין חתונה אי"ה וועט דער רבי שליט"א זיין מסדר קידושין און איך וועל זאָגן מי אדיר. ושאל כ"ק אד"ש מה זה (כי לא שמע בבירור הדברים), ואמרת²: המי אדיר שאומרים בעת החופה.

והשיב כ"ק אד"ש: יע. איך נעם עס אָן בעזה"י.

אמרת²: שהבר מצוה בקשני להגיד כי מעתיק מכתבים מכ"ק אד"ש ומכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ואפשר רוצה כ"ק אד"ש לראותם.

שאל כ"ק אד"ש: פון וואָנען נעמט ער די בריף? פון די חברים?

ואמרת²: פון פאַרשידענע מקורים.

ושאל כ"ק אד"ש: וויפל בריף האָט ער?

והשיב בני: 600.

ואמר כ"ק אד"ש: כנגד ת"ר סדרי משנה. והוסיף: פאַרוואָס ניט, איך וועל זיי איבערקוקן און זעהן.

אמרת²: הנני רוצה לשאול ע"ד הקשר של-יד, כי שמעתי שיש חילוקי דעות אם להתירו בכל יום ויום¹⁷.

ואמר כ"ק אד"ש – מיט א שמיכעל –: איך האָב ניט געהערט וועגן דעם. ע"כ זאָל יעדערער טאָן ווי ער האָט בקבלה.

* * *

¹⁵ ב"ר פני"ג, יו"ד.

¹⁶ ירא כא, ח.

¹⁷ נסמן בתורת מנחם – התועדויות חל"ט ע' 382 הערה 64.

[מוצש"ק בא, ו' שבט, ה'תשכ"ט]

(1) ויה"ר שיהא בהצלחה.

(2) ע"פ בכורות (ד, סע"ב): במצרים כו' קדש לי גו'.

(3) כדי להגדיל הבחירה שלהם – ינקטו כדעת כמה ראשונים (בה"ג ועוד) דתפלין מצוה אחת. וכ"מ בז"ח (קיט, ד) זח"ג (רנז, א). וראה תוד"ה סח (מנחות לו, א) צפע"נ להל' תפלין פ"ד ה"ד.

(4) האין זה מתמיי (ומצער) שאף מאחד לא הגיעוני שאלות אלו (וכיו"ב) במשך כל הזמן!:

מציולם כתי"ק, על גליון מכתבו של מו"ה משה פנחס הכהן כ"ץ בתאריך זה.

(1) מענה על מ"ש במכתבו: מוסג"פ נוסח המכתב להתעוררות התועדות יו"ד שבט דהאי שתא ששלחתי לכוי"כ עיירות.

(2) מענה על שאלתו במ"ש במכתב כללי די"א ניסן ה'תשכ"ח (אג"ק חכ"ה אגרת ט'תפב): צווישן די מצוות וועלכע זיינען אָנגעזאָגט געוואָרען אין מצרים איז פּאַראַן איין מצוה .. די מצוה פון תפילין – דלכאורה מפשטות הכתובים משמע שנאמרה פרשת תפילין אחרי יציאתם ממצרים (וראה גם שיחת יו"ד שבט שנה זו סכ"ד – תורת מנחם חלק נה ע' 201).

(3) מענה על מ"ש במכתבו: בכוי"כ שיחות שנאמרו ע"י כ"ק אד"ש בעת המדובר ע"ד מבצע תפילין, הי' מדובר (אודות אלו שאין רוצים ל"ע להתעסק במבצע תפילין) שיבחרו מצוה מהמצוות הנשארים של תרי"ב מצוות, ולכאורה, הלא מצוות תפילין ש"י וש"ר נחשבים בין מוני המצוות לשני מצוות, וא"כ נשארו רק תרי"א מצוות (וראה בארוכה שיחת יו"ד שבט הני"ל סוסכ"ה ואילך – תורת מנחם שם ע' 203).

(4) ראה גם שיחת יו"ד שבט הני"ל סכ"ו (תו"מ שם ע' 203): "חכיתי שמישהו ישאל קושיא פשוטה בדבר, ובינתיים עברה שנה ומחצה עד שסוכ"ס נשאלה הקושיא".

מזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א מלובאוויטש
הרב יחזקאל פייגין
ריגא - לעסלאנד

ב"ה ז' שבט ש"ת,

ידידי הנכבדים והכי נעלים וו"ח אי"א
הרב מוהר"ר מרדכי שי' מענסליק
והרב מוהר"ר משה פנחס שי' הכהן

שלום וכרעה,

ברוך שהחיינו ליום הזה אשר נוכל לבא בכתובים עם ידידינו ככלל
ובפרט אשר הציל את כ"ק אדמו"ר שליט"א, הנני חושב למוחר להאריך בפרטיות
ממה שעבר וואס דער רבי האט איבער געלעכט כמסך הזמן, כבר ידעתם ש ושמעתם
ובאמת כמה שיאריכו ויסתדלו לצירי כבוד לצירי, ירחם השם יתברך על שארית ישראל
הנתונים שם בצרה ועל כלל ישראל ככל מקומות מושבותיהם ובפי הנראה הרי בקרוב
תזכו להתראות שנים את כ"ק אדמו"ר שליט"א (ואפשר יעלה לי ג"כ להתראות בעזה"י)
המענין אתכם בדבר כריאות כ"ק אדמו"ר שליט"א מעצמו מוכן שם כי
מצב מהפכה כזאת שחיתה פעלה על כריאותו החלוש ומוכרח הי' תיכף בכואו לסור
לסאנאטאריום וזננו שם חתה השגחת הרופאים אמנם ב"ה כי מצב כריאותו אינו קשה
כ"כ יסלה לו השם יתברך רפואה שלמה בקרוב, וכמאז בעת המהפכה לא פסק מעבודתו
יושב וכותב יומם ולילה כן עתה,

ידידי הרב ר' משה פנחס אחא כבר כשה יש לך היכרות רחבה כמתנכם
כשה הערכת המצב של כ"ק ועוררת גם התעסקת דבר המעמד של כ"ק כי המצב מוכן, כחמש
חדשים לא היתה הכנסה ועתה ההסתדרות גם לזמן במקום חדש ובסאנאטאריום, וככלל
כהנוגע להעסקת כ"ק הרי מוכרח לכל זה סכומים מרובים וכהכרח איזור כל כחות
אנ"ש והחתימים,

ידידי הרב ר' מרדכי שי' לא תוכל לשער הצגמת נפש שהי' לנו מעת פרצה
המלחמה ושמענו שמועה כי נסבעה כפינה סססס אף כי ידענו כי כפינונו זו לא נכעת
מסתמא כפי החשבון אבל חשבנו ככלל שהנך נע ונד כלונדון, עד כואי לריגא שמעתי
כי היתה ידיעה כי באת צלחה שם ב"ה, מענין לדעת איך הנך מרגיש עצמך במקום החדש
רציתי מכבר לכתוב אמנם בעת שנשרפו כל החפצים נשרף גם ספר האדרעסין
ולא הי' לי אדרעס שלכם ועתה נתישכתי לכתוב ע"י הרב דזיקובסאן לבקשו שישלח,
יש לנו אי נעימות כי הכעל דבר אומר כי חקר ע"י שליח בהספסל ונודע
לו כי המ"ד קונטרסים דפוס הרב בנימינסאהן לא נחקבלו והוא תוכע אותם מכ"ק וע"כ
כקשה להסיב תיכף פשר דבר אם לא שלחתם עדין אז עור יסדרו ואם שם שלחתם כבר
הרי צריכים לדרוש אי"י נאברו נא להוריע באוירון מזה,
יודים הדו"ש ומברכם יחזקאל

הייתי כותב לכל אחד ביחוד אמנם בשלחי ע"ע שם מוצא לא רציתי להכביר כי נסלח
ע"י האוירון, ואתם הסליחה,

פ"ש אבנר חותמני הייתי העשר ואלו אינן הרב
ורק 2 יח.ו.

מכתב הרב יחזקאל פייגין הי"ד לדו"ז ולא"ז של חתן הבר מצוה

מזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש הרב יחזקאל פייגין ריגא¹ – לעטלאנד²

ב"ה. ז' שבט ש"ת,

ידידי הנכבדים והכי נעלים וו"ח אי"א
הרב מוהר"ר מרדכי שי' מענטליק³
הרב מוהר"ר משה פנחס שי' הכהן⁴

שלום וברכה,

ברוך שהחינו ליום הזה אשר נוכל לבא בכתובים עם ידידינו בכלל, ובפרט אשר הציל את כ"ק אדמו"ר שליט"א, הנני חושב למותר להאריך בפרטיות ממה שעבר, וואָס דער רבי האָט איבער געלעבט במשך הזמן, כבר ידעתם ושמעתם ובאמת כמה שיאריכו וישתדלו לצייר כבוד לצייר, ירחם השם יתברך על שארית ישראל הנתונים שם בצרה ועל כלל ישראל בכל מקומות מושבותיהם, וכפי הנראה הרי בקרוב תזכו להתראות פנים את כ"ק אדמו"ר שליט"א (ואפשר יעלה לי ג"כ להתראות בעזה"י),

-
- (1) המראה-מקומות וההערות נערכו על ידי הרה"ת ר' אהרן לייב (ברשד"ב) ראסקין.
(2) בתקופה זו לא הי' נייר-מכתבים לכתוב עליו מכתבים, ולכן גם את כותרת המכתב ("מזכיר . . לעטלאנד") הקליד הרייף בעצמו. כנראה מפני שכל החפצים וכו' נשרפו – כדלקמן.
ראה מכתב כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ מח' טבת ה'ש"ת לחתנו כ"ק אדמו"ר זי"ע (אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ חט"ו עמוד שסב):
". . . אם יש אצלו העתקות החומר אשר שלחתי אליו לבקרום בשביל החוברת של התמים. כן אם יש אצלו העתקת המאמר תולדות החוזרים, כי מסופק הנני אם לא נשרפו בין החפצים שלנו שנשרפו. הכתבים ת"ל נשארו שלמים, כן הביבליאטיק".
במכתב כ"ק אדמו"ר זי"ע מה' כסלו ה'ש"ת לרי"י דזייקאבסאן (אגרות קודש כ"ק אדמו"ר זי"ע ח"א ע"י לה (בתרגום מצרפתית)):
"קבלתי היום מכתב ממר ליברמן, והנני נחפז למסור תוכנו לכבודו.
הבית של שמוטקין בוורשא, שבו גרו אבי* עם המשפחה נהרס לגמרי ע"י שריפה גדולה . . בשריפה נאבדו כל חפציהם . . והי' להם אומץ-הלב להציל את הכתבים . . ."
במכתב המזכיר ר' חיים ליברמן מי' כסלו ה'ש"ת אל רי"ד ("מבוא" לאגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ה ע"י 16):
"החפצים שלקחו עמם מאַטוואַצק נשרפו כולם".
וראה גם לקמן הערה. Error! Bookmark not defined. מכתב הרייף.
(3) הרה"ח ר' מרדכי מענטליק (י"ט מר-חשוון תרע"ג – מוצאי שבת בראשית, כ"ד תשרי תשמ"ח). – ראה אודותיו ותולדות ימי חייו בקונטרס 'ושמו מרדכי'.
(4) הרה"ח ר' משה פנחס הכהן כץ (כ"ז טבת תרע"ג – בדרי"ח אדר שני תשמ"ו). נסע לארה"ב בז' אייר והגיע למחרת ל"ג בעומר תרצ"ט.

המענין אתכם בדבר בריאות כ"ק אדמו"ר שליט"א, מעצמו מובן כי מצב מהפכה כזאת שהיתה פעלה על בריאותו החלוש, ומוכרח הי' תיכף בבואו לסור לסאָנאַטאָריום והנהו שם תחת השגחת הרופאים, אמנם ב"ה כי מצב בריאותו אינו קשה כ"כ ישלח לו השם יתברך רפואה שלמה בקרוב, וכמאז בעת המהפכות לא פסק מעבודתו יושב וכותב יומם ולילה כן עתה,

ידידי הרב ר' משה פנחס, אתה כבר בטח יש לך היכרות רחבה במחנכם, בטח הערכת המצב של כ"ק ועוררת גם התעסקת דבר המעמד של כ"ק, כי המצב מובן, כחמשה חדשים לא היתה הכנסה ועתה ההסתדרות גם לזמן במקום חדש ובסאָנאַטאָריום, ובכלל בהנוגע להעתקת כ"ק, הרי מוכרח לכל זה סכומים מרובים ובהכרח איזור כל כחות אנ"ש והתמימים,

ידידי הרב ר' מרדכי שי', לא תוכל לשער העגמת נפש שהי' לנו מעת פרצה המלחמה ושמענו שמועה כי נטבעה ספינה, אף כי ידענו כי בספינה זו לא נסעת מסתמא כפי החשבון⁵, אבל חשבנו בכלל שהנך נע ונד בלונדון, עד בואי לריגא שמעתי כי היתה ידיעה כי באת צלחה ב"ה, מענין לדעת איך הנך מרגיש עצמך במקום החדש,

רציתי מכבר לכתוב אמנם בעת שנשרפו כל החפצים נשרף גם ספר האָדרעסין ולא הי' לי אָדרעס שלכם, ועתה נתישבתי לכתוב ע"י הרב דזיקובסאָן לבקשו שישלח,

יש לנו אי נעימות, כי הבעל דבר אומר כי חקר ע"י שליח בהספסל, ונודע לו כי המ"ד קונטרסים דפוס הרב בנימינסאָהן לא נתקבלו, והוא תובע אותם מכ"ק, וע"כ בבקשה להשיב תיכף פשר דבר, אם לא שלחתם עדין אז עוד יסדרו, ואם שלחתם כבר הרי צריכים לדרוש אי נאבדו, נא להודיע באוירון מזה,

⁵ בקונטרס יושמו מרדכי ע' 11, מסופר, שלאחר עיכובים רבים, קיבל הרב מענטליק את הויזה והבטיח את מקומו באוניה היוצאת דרך אנגליה אל ארצות-הברית. יחד עם ברכתו לדרך, הורה לו אדמו"ר מהוריי"צ שבעת עצירתו בלונדון שבאנגליה יחזור חסידות בבית הכנסת המקומי.

כאשר הגיע הרב מענטליק לאנגליה, פרצה מלחמת העולם השנייה במלוא עוזה. מפני הסכנה הגדולה, הודיע קברניט הספינה האנגלית שהיא תצא לארצות-הברית מיד, ולא כפי המתוכנן שתצא לאחר השבת.

הרב מענטליק, שקיבל הוראה מהרבי לחזור דא"ח, לא היה מוכן בשום אופן לעזוב קודם אמירת הדא"ח בשבת. אף האזהרות של מנהלי הספינה שזוהי הספינה האחרונה הנוסעת בתקופה הבאה לארצות הברית לא הניאו אותו מדעתו האיתנה.

רבים ניסו לשכנעו שישע עם הספינה, אך הוא בשלו. ידידו הרב אברהם קאגן, שהיה בשעתו מזכיר הישיבה באטוואצק וגר בלונדון באותה העת, ניסה גם הוא לדבר על ליבו. הוא אמר שיארגן קבוצת אנשים כדי שיחזור להם חסידות באמצע השבוע ויסע מיד לארצות הברית. אך הרב מענטליק התעקש, ואמר, שהוראתו של הרבי היא שיחזור חסידות, וזמן אמירת החסידות הוא בשבת. לכן הוא עומד בדעתו לקיים את הוראתו של הרבי.

אחרי שבת התברר כי האוניה בה היו אמור הרב מענטליק לנסוע, זו שכולם התעקשו שישע עמה, טובעה על ידי הגרמנים ימ"ש. . .

מספר ימים מאוחר יותר, הצליח הרב מענטליק להפליג לארצות-הברית באוניה אחרת, בזכות קיום הוראתו של הרבי ניצלו חייו והוא הגיע לניו יורק.

יידם הדו"ש ומברכם

יחזקאל פייגין

הייתי כותב לכל אחד ביחוד, אמנם בשלחי ע"י [י] ממוצע לא רציתי להכביד, כי נשלח ע"י האוירון, ואתם הסליחה,

פ"ש לכבוד חותנכם הרבני הנכבד וו"ח אי"א הר"ד ולב"ב יחיו.

לזכות

התמים **מרדכי הכהן שיחי'**

לרגל הכנסו לעול המצוות

כ"א סיון, ה'תשפ"ד

נדפס על ידי ולזכות הוריו

הרה"ת ר' **יוסף יצחק הכהן** וזוגתו מרת **נחמה דינה שיחיו כ"ץ**

וכל יוצאי חלציהם שיחיו

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' **זאב יחזקאל הכהן** וזוגתו מרת **רישא שיחיו כ"ץ**